

Briseļē, 5.8.2019.
COM(2019) 363 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
PAR GARANTIJU FONDU ĀRĒJAI DARBĪBAI UN TĀ PĀRVALDĪBU 2018. GADĀ**

{SWD(2019) 314 final}

Satura rādītājs

1.	Ievads	3
2.	Garantiju fonda finanšu stāvoklis un nozīmīgi darījumi	4
2.1.	Garantiju fonda finanšu stāvoklis 2018. gada 31. decembrī.....	4
2.2.	Nozīmīgi Fonda darījumi 2018. gadā	4
2.2.1.	Pieprasījumi Garantiju fondam 2018. gadā	4
2.2.2.	Garantiju fonda finansējums 2018. gadā	4
2.3.	Nozīmīgi darījumi, kas veikti pēc ziņojuma datuma (2019. gada marta beigās).....	5
3.	Fonda finanšu pārskati pirms konsolidācijas	5
3.1.	Finanšu stāvoklis pirms konsolidācijas 2018. gada 31. decembrī.....	6
3.2.	Pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas	8
4.	Garantiju fonda finanšu līdzekļu pārvaldība.....	9
4.1.	Ieguldījumu politika.....	9
4.2.	Darbības rādītāji un tirgus attīstība 2018. gadā	9
5.	Pieprasījumi Garantiju fondam.....	10
6.	Atlīdzība EIB	10

1. IEVADS

Ar Padomes 2009. gada 25. maija Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (kodificēta versija) (turpmāk “regula”)¹ tika izveidots Garantiju fonds ārējai darbībai (turpmāk “Fonds”), lai atmaksātu aizdevumus Savienības kreditoriem, ja Eiropas Savienības piešķirto vai garantēto aizdevumu saņēmēji nepilda saistības. Atbilstīgi regulas 7. pantam Komisija Fonda finanšu pārvaldību uzticēja Eiropas Investīciju bankai (EIB) saskaņā ar Eiropas Savienības un EIB 1994. gada 25. novembra nolīgumu, kas vēlāk tika grozīts 1996. gada 23. septembrī, 2002. gada 8. maijā, 2008. gada 25. februārī, 2010. gada 9. novembrī un 2018. gada 28. septembrī² (turpmāk “nolīgums”).

Regulas 8. pantā paredzēts, ka Komisija līdz nākamā finanšu gada 31. maijam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai pārskatu par Fonda stāvokli un tā pārvaldību iepriekšējā kalendārā gada beigās.

Minētā informācija ir sniegta šajā ziņojumā un Komisijas dienestu darba dokumentā (*SWD*). Tās pamatā ir no EIB saņemtie dati saskaņā ar nolīgumu.

¹ OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.; regula kodificēja un atcēla 1994. gada 31. oktobra Regulu (EK, Euratom) Nr. 2728/94, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai. Tā tika grozīta 2018. gada 14. martā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/409.

² Papildu nolīgums Nr. 5 pie Eiropas Savienības un Eiropas Investīciju fonda nolīguma par Garantiju fonda pārvaldību; atsauce: Ares(2018)5207374, 10.10.2018.

2. GARANTIJU FONDA FINANŠU STĀVOKLIS UN NOZĪMĪGI DARĪJUMI

2.1. Garantiju fonda finanšu stāvoklis 2018. gada 31. decembrī

2018. gada 31. decembrī Garantiju fondā bija pavisam 2 609 881 747,51 EUR (2017. gada 31. decembrī 2 560 761 844,63 EUR) (skatīt SWD pielikumu: EIB sniegtie Garantiju fonda finanšu pārskati).

Fonda bilances kopējā vērtība 2018. gadā palielinājās par apmēram 49,1 miljonu EUR. Tam galvenokārt ir turpmāk norādītie cēloņi.

Palielinājums

- Iemaksa no ES budžeta (finansējuma summa) 103,2 miljonu EUR apmērā, lai pielāgotu Fondu atbilstoši paredzētajam apjomam — 9 % no kopējām neatmaksātajām saistībām.
- Finanšu darījumu saimnieciskais rezultāts bija 12,0 miljoni EUR.

Samazinājums

- Fonda intervences neizpildīto maksājumu segšanai par kopējo summu 55,7 miljonu EUR apmērā.
- Portfeļa vērtējuma samazinājums bija 10,5 miljoni EUR sakarā ar tā vērtības korekciju atbilstoši tirgus cenai.

2.2. Nozīmīgi Fonda darījumi 2018. gadā

2.2.1. Pieprasījumi Garantiju fondam 2018. gadā

Sīrija

EIB 2018. gadā joprojām saskārās ar kavētiem maksājumiem par aizdevumiem Sīrijas valstij. Tālab saskaņā ar garantiju nolīgumu, kas noslēgts starp ES un EIB, EIB līdz 2018. gada 31. decembrim ir deviņas papildu reizes veikusi prasījumus no ES Garantiju fonda par kopējo summu 55,73 miljoni EUR (skatīt 5. punktu).

Enfidhas lidosta (Tunisija)

EIB 2018. gadā atguva 136 092,88 EUR no aizdevuma Enfidhas lidostai (Tunisija); šī summa tika kreditēta Garantiju fonda bankas kontā ar valūtēšanas dienu 2018. gada 15. janvārī (skatīt 5. punktu).

2.2.2. Garantiju fonda finansējums 2018. gadā

2018. gada februārī no budžeta Fondam pārskaitīti 137,8 miljoni EUR — šī summa atbilst 2018. gada finansējuma summai.

No ES budžeta veiktā iemaksa Fondā par 2019. gadu arī tika aprēķināta 2018. gada februārī, tāpēc 2019. gada februārī bija jāpārskaita 103,2 miljoni EUR. Tā tika aprēķināta saskaņā ar regulas 3. un 5. pantu.

Regulas 3. pantā noteikts, ka Fonda paredzētais apjoms ir 9 % no visu saistību neatmaksātās pamatsummas [no katra darījuma], kas palielināta par nesamaksājamiem procentiem.

Regulas 5. pantā ir noteikts, ka summu, kas n+1 gadā jāpārskaita Fondam no budžeta, aprēķina, pamatojoties uz starpību starp paredzēto apjomu un Fonda neto aktīvu vērtību n-1 gada beigās, kuru aprēķina n gada sākumā.

Lai pielāgotu Fonda apjomu līdz 9 % no visu saistību neatmaksātās pamatsummas, pamatojoties uz 2017. gada 31. decembrī neatmaksāto garantēto aizdevumu summu, tika aprēķināti 103,22 miljoni EUR, kas tika iekļauti 2019. gada budžetā kā Fonda finansējums. Šo summu apstiprināja Padome un Eiropas Parlaments, un to atzina 2018. gada 31. decembra bilancē kā Fonda aktīvu (summa, kas jāsaņem no budžeta).

2.3. Nozīmīgi darījumi, kas veikti pēc ziņojuma datuma (2019. gada marta beigās)

Minētā finansējuma summa 103,2 miljonu EUR apmērā 2019. gada februārī no ES budžeta tika pārskaitīta uz Fondu.

2019. gada janvārī un martā pēc diviem prasījumiem tika samaksāti Sīrijas neatmaksātie maksājumi kopā 10,6 miljonu EUR apmērā (3,2 miljoni EUR un 7,4 miljoni EUR, ietverot EIB piemērotos soda procentus).

3. FONDA FINANŠU PĀRSKATI PIRMS KONSOLIDĀCIJAS

Fonda finanšu pārskati pirms konsolidācijas ir sagatavoti tādēļ, lai tajos iekļautu tās grāmatvedības darbības, kas netika iekļautas Fonda finanšu pārskatos, kurus sagatavoja EIB (skatīt *SWD*). Tie ir iekļauti ES konsolidētajos finanšu pārskatos.

3.1. Finanšu stāvoklis pirms konsolidācijas 2018. gada 31. decembrī

Bilance — aktīvi

	2018. gada 31. decembris	2017. gada 31. decembris
ILGTERMIŅA AKTĪVI	2 275 342 664	2 077 970 486
Finanšu aktīvi	2 275 342 664	2 077 970 486
APGROZĀMIE AKTĪVI	231 316 149	344 990 638
Finanšu aktīvi	189 758 096	120 771 792
Debitoru parādi	—	136 093
Nauda un naudas ekvivalenti	41 558 053	224 082 753
KOPĀ AKTĪVI	2 506 658 813	2 422 961 124

Bilance — saistības

	2018. gada 31. decembris	2017. gada 31. decembris
IEMAKSĀTĀJU LĪDZEKĻI	2 295 687 144	2 160 971 521
Eiropas Komisijas iemaksas	1 846 972 362	1 709 171 640
Patiesās vērtības rezerve	12 227 192	22 700 055
Nesadalītā peļņa	436 487 590	429 099 826
ILGTERMIŅA SAISTĪBAS	159 153 609	208 033 976
Finanšu uzkrājumi	159 153 609	208 033 976
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS	51 818 060	53 955 627
Finanšu uzkrājumi	50 777 871	50 408 230
Parādi kreditoriem	1 040 189	3 547 397
KOPĀ IEMAKSĀTĀJU LĪDZEKĻI + SAISTĪBAS	2 506 658 813	2 422 961 124

103,2 miljonu EUR starpību starp Fonda kopējo bilances vērtību pirms konsolidācijas (2 506 658 813 EUR) un EIB sagatavotajos finanšu pārskatos norādīto Fonda vērtību (2 609 881 748 EUR) var galvenokārt izskaidrot šādi:

- finanšu pārskatos pirms konsolidācijas ir iekļautas visas summas, ko ES pārņēmusi garantēto maksājumu rezultātā, atbildot uz EIB prasījumiem saistībā ar neizpildītajiem aizdevumu maksājumiem (kavētie maksājumi un uzkrātie procenti par kavētiem maksājumiem). Tomēr, ņemot vērā politisko stāvokli Sīrijā un pamatojoties uz EK grāmatveža lēmumu, 2018. gada finanšu pārskatos šīs summas ir pilnībā norakstītas;
- finanšu pārskatos pirms konsolidācijas nav ietverta ES budžeta 2019. gada iemaksa Fondā 103,2 miljonu EUR apmērā, jo uz šo saņemamo summu attiecas attiecīgo parādu kreditoriem ieskaits ES konsolidētajā pārskatā;
- finanšu uzkrājumi 209,9 miljonu EUR apmērā attiecībā uz atlikušajiem Sīrijas neizpildītajiem aizdevumu maksājumiem tika iekļauti bilancē pirms konsolidācijas 2018. gadā;
- maksājumi par prasījumiem, kas no Garantiju fonda veikti EIB (un attiecīgos gadījumos sekojoša prasījumu summu un kavējuma procentu piedziņa), EIB sagatavotajos finanšu pārskatos tiek uzrādīti kā neto aktīvu (ES iemaksa) apjoma samazinājums (palielinājums). Finanšu pārskatos pirms konsolidācijas summas, kas izmaksātas pēc EIB prasījumiem, nav atskaitītas no neto aktīviem, jo tās kļūst par pārņemtām summām. Saistītās summas tiek uzskatītas vai nu par ieņēmumiem (uzkrātie kavējuma procenti, naudas sodi, peļņa no ārvalstu valūtu maiņas) vai izdevumiem (uzkrātās EIB piedziņas maksas, vērtības samazinājumi, zaudējumi no ārvalstu valūtu maiņas). Tā rodas pastāvīga starpība starp neto aktīvu posteņiem (ES iemaksa un nesadalītā peļņa), kas uzrādīti EIB sagatavotajos finanšu pārskatos un EK sagatavotajos finanšu pārskatos pirms konsolidācijas.

3.2. Pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas

Tāpat kā bilance arī pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas ir sagatavots iekļaušanai ES konsolidētajā finanšu pārskatā.

	2018. gads	2017. gads
Ieņēmumi no pamatdarbības	2 928 446	939 062
Pamatdarbības izdevumi	4 876 241	3 834 219
PAMATDARBĪBAS REZULTĀTS	1 947 795	2 895 157
Finanšu ieņēmumi	30 241 834	29 913 694
Finanšu izdevumi	20 906 275	51 793 999
FINANŠU REZULTĀTS	9 335 559	21 880 305
GADA SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTS	7 387 764	(24 775 462)

- Ieņēmumi no pamatdarbības ietver peļņu no ārvalstu valūtu maiņas un uzkrāto EIB piedziņas maksu reversēto 2017. gada bilanci saskaņā ar jaunā, 2018. gadā noslēgtā piedziņas nolīguma prasībām. Jaunais nolīgums vairs neparedz maksu par EIB iekšējo piedziņas darbību izmaksām.
- Pamatdarbības izdevumi galvenokārt ietver maksu par EIB aktīvu pārvaldību (0,9 miljoni EUR), maksu par EIB ārējām piedziņas darbībām (1,9 miljoni EUR) un papildinājumu finanšu uzkrājumiem atlikušajiem Sīrijas neizpildītajiem aizdevuma maksājumiem (1,9 miljoni EUR).
- Finanšu ieņēmumi galvenokārt ietver procentu ieņēmumus no ieguldījumu portfeļa (6,3 miljoni EUR), gūto peļņu no finanšu aktīvu pārdošanas (10,0 miljoni EUR) un uzkrātos kavējuma procentus par pārņemtiem aizdevumiem (13,9 miljoni EUR).
- Finanšu izdevumi galvenokārt ietver zaudējumus 2018. gadā ES pārņemto summu vērtības samazināšanās dēļ (19,6 miljoni EUR) (skatīt 5. punktu), procentu izdevumus par naudu un naudas ekvivalentiem (0,9 miljoni EUR) un apzinātos zaudējumus no finanšu aktīvu pārdošanas (0,5 miljoni EUR).

4. GARANTIJU FONDA FINANŠU LĪDZEKĻU PĀRVALDĪBA

4.1. Ieguldījumu politika

Fonda likvīdos aktīvus iegulda saskaņā ar pārvaldības principiem, kas noteikti grozītā pārvaldības nolīguma pielikumā³. Attiecīgi monetāros aktīvos izvietoti pietiekami daudz aktīvu, lai nosegtu īstermiņa (īsākas par vienu gadu) izejošās plūsmas tādā attiecībā, kas jānosaka gada ieguldījumu stratēģijā. Atlikušos aktīvus var izvietot vidēja termiņa un ilgtermiņa instrumentos ar maksimālo termiņu 10 gadi un 6 mēneši no izmaksas dienas (vidēja termiņa un ilgtermiņa portfelis).

4.2. Darbības rādītāji un tirgus attīstība 2018. gadā

Šim gadam bija raksturīgs svārstīgs ienesīgums no Eiropas fiksēto ienākumu tirgiem, kur likmju izmaiņas bija straujākas 1. ceturksnī, jo bija prognozes, ka tiks izbeigta ECB kvantitatīvās mīkstināšanas politika. Gada beigās likmes samazinājās līdz gada zemākajam līmenim, jo samazinājās ekonomikas izaugsme. Gada laikā kredītu likmju starpība palielinājās, un pieaugums paātrinājās decembrī, jo pasliktinājās situācija kapitāla tirgos un tika gaidīts, ka monetārā politika kļūs stingrāka.

Visa gada laikā finanšu tirgus ietekmēja turpmāk minētie riska faktori. Prezidenta D. Trampa ieviestie tirdzniecības tarifi palēnināja ekonomikas izaugsmi, un zemo preču cenu un ar globalizāciju saistītu faktoru dēļ inflācija bija zemāka par centrālās bankas noteiktajiem mērķrādītājiem. Neskaidrais Brexit sarunu iznākums ietekmēja Apvienotās Karalistes finanšu iestādes un uzņēmumus. Martā Itālijā notikušo vēlēšanu sekas bija jūtamas maijā, jo Itālijas kredītu likmju starpība palielinājās līdz vairāk nekā 250 bāzes punktiem, salīdzinot ar Vāciju.

2018. gadā svarīgāko pasaules centrālo banku monetārā politika kļuva stingrāka. Turpinājās ASV Federālo rezervju sistēmas likmju pieauguma cikls — tās katru ceturksni pieauga par 25 bāzes punktiem, un līdz gada beigām Federālo rezervju sistēmas fondu mērķa likme palielinājās līdz 2,5–2,75 %. ECB savas kvantitatīvās mīkstināšanas politikas ietvaros septembrī samazināja mēnesī iepirkto neto aktīvu apmēru no 30 miljardiem EUR līdz 15 miljardiem EUR, bet 2018. gada beigās pārtrauca neto aktīvu iepirkšanu. ECB bilancē iekļauto obligāciju, kurām tuvojas maksāšanas termiņš, atkārtota ieguldīšana turpinās atbalstīt tirgus. Tomēr pēdējā laikā, palielinoties neskaidrībām, monetārā politika abās Atlantijas okeāna pusēs ir kļuvusi mierīgāka. Tirgū vairs netiek prognozēts turpmāks Federālo rezervju sistēmas likmju pieaugums, un pirmais ECB procentu likmju pieaugums ir atlikts līdz 2020. gadam Paredzams, ka ASV ekonomikas izaugsme samazināsies no 2,9 % 2018. gadā līdz 2,5 % 2019. gadā, bet eurozonā — no 1,9 % līdz 1,4 %.

2019. gadā paredzams, ka tirgus aizvien būs nestabils, jo neskaidrības saistībā ar Brexit un izaugsmes palēnināšanās ietekmēs tirgus likmes, kas pašlaik ir tuvu vēsturiski zemākajam līmenim. Vienlaikus kredītu likmju starpībai ir tendence palielināties, jo ASV tuvojas ekonomikas cikla beigas un ES centrālā banka ir pārtraukusi aktīvu iepirkšanu.

³ Grozījumi izdarīti ar 1996. gada 23. septembra Papildu nolīgumu Nr. 1, 2002. gada 8. maija Papildu nolīgumu Nr. 2, 2008. gada 25. februāra Papildu nolīgumu Nr. 3, 2010. gada 9. novembra Papildu nolīgumu Nr. 4 un 2018. gada septembra Papildu nolīgumu Nr. 5.

Fonda portfeļa rādītāju uzraudzība notika, pamatojoties uz tirgus vērtību (patieso vērtību). Portfeļa gada ienesīgums 2018. gadā bija 0,1005 % no tirgus vērtības, tādējādi pārsniedzot Fonda etalonu par +13,5 bāzes punktiem.

5. PIEPRASĪJUMI GARANTĪJU FONDAM

Sīrija

Kopš 2011. gada novembra EIB ir kavēti maksājumi par izdevumiem Sīrijas valstij. Tālab saskaņā ar garantiju nolīgumu, kas noslēgts starp ES un EIB, EIB līdz 2018. gada 31. decembrim ir 63 reizes veikusi prasījumus no ES Garantiju fonda par kopējo summu 421,05 miljoni EUR (ieskaitot EIB piemērotos naudas sodus un atgūtās summas).

Enfidhas lidosta (Tunisija)

EIB 2018. gada janvārī atguva 136 092,88 EUR no izdevuma Enfidhas lidostai (Tunisija); šī summa tika kreditēta Garantiju fonda bankas kontā ārējām darbībām.

6. ATLĪDZĪBA EIB

Atlīdzību EIB veido pārvaldības maksas un piedziņas maksas. Ar pārvaldības maksām sedz Fonda aktīvu pārvaldības izdevumus. Ar piedziņas maksām sedz EIB ārējo piedziņas darbību izmaksas saistībā ar prasījumiem pēc saistību neizpildes, uz ko attiecas ES garantija EIB finansēšanas darījumiem ārpus Savienības.

Nolīguma 2002. gada 8. maija Papildu nolīgumā Nr.2 ir noteikts, ka bankas pārvaldības maksas aprēķina, katrai Fonda aktīvu daļai piemērojot regresīvās gada maksu likmes. Šo atlīdzību aprēķina, pamatojoties uz Fonda vidējiem gada aktīviem.

Bankai maksājamās pārvaldības maksas par 2018. gadu tika noteiktas 894 626 EUR apmērā; finanšu rezultātu pārskatā tās tika uzrādītas kā izdevumi, bet bilancē iegrāmatotas kā uzkrājumi (saistības).

Piedziņas nolīgumā, ko Komisija un EIB noslēdza 2018. gada decembrī, ir paredzēts vienīgi maksājums par EIB ārējo (un ne vairs iekšējo) piedziņas darbību izmaksām.